

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZILONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedév. e 3 kor. — ill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELÜLLŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZE KESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A Tisza-rendszer vége.

febr. 3.

Ismerek egy tiszteletre méltó idősebb uri embert. Imáda Tisza Kálmánt, mint a balközép vezérét. De nem követte őt 1875-ben az elvtagadásban. Megmaradt továbbra is függetlenségének. Ezért üldözöbözött, mint valami fenevada. Ő maga beszélt el nekem és nem lehet kételkedni szavai igazságában. Elmondta, hogy volt dohánytermelési engedélye, de az ál-ürügy folytán elvételétől. Tudtára adták, hogy visszakapja, ha politikai tekintetben megjavul. Egyik házáat a fiánczok birtak bérbe és a bérletet a kincstár felmondotta. Tudtára adták, hogy a bérlet megújítatik hosszabb időre, ha politikai tekintetben megjavul. Gazdasági terményeit jó árban szokta eladni a katonai kincstárnak. Egyszerre rossz lett minden teamevénye: a katonai kincstár semmiféle szállítását nem találta átvehetőnek. — Tudtára adták, hogy megváltozik ez is, ha politikai tekintetben megjavul.

„Mit csinálhattam volna? — mondá mély szomorúsággal mindezek elbeszélésénél — hiszen családom volt, gyermekeim voltak és elég szép vagyonom daczára is azt kellett látnom, hogy a tervszerű üldözés folytán feltétlen bizonyossággal tönkre fogok menni. Beadtam a derekamat; mamelukká lettem én is és ettől kezdve ismét jól ment minden.“ És ez az ember ma egyik vidéki kerületben a szabadelvű nevet bitorló pártnak elnöke. Nem bántja senki, mert jólelkű ember és elhagyott párthiveivel szemben nem agresszív fellépésű. Csak akik ismerik a múltját és az ő most is régi gondolat és érzélemvilágát, azok szánják őt a telkének gyötrelmes, habár csendes politikai szerepléséért.

Ismertem egy másik uriembert. Ügyvédi diplomával főszolgabíró volt Tisza Kálmán balközépi vezérsege idejében. Tekintélyes ember volt. Bizalmas embere Tisza Kálmánnak. Nem követte őt az elvtagadásban. Elvesztette főszolgabírói állását. Ahhoz már öreg volt, hogy akkor kezdjen ügyvédi gya-

korlatot. Lett belőle diurnista. Így tengődött kegyelemkenyéren, míg a halál el nem szölytötte.

Ezelőtt mintegy 3 évvel Erdélyben utazva, hosszabb ideig beszélgettem egy idősebb, magas állású magyar katonatiszttel. Szóba került Tisza Kálmánnak országos híri nagyváradi bukása. Örülünk rajta mindketten. Én kifejeztem ama reményemet, hogy ez biztató jele a politikai életben az erkölcsök megtisztulásának, mely most már rohamos léptekkel fog előrehaladni. Elmondotta az idős katonais saját, Erdélyből merített tapasztalatait a Tisza-rendszer korrumpáló hatásáról. Nem osztotta nézetemet a megtisztulási processzus gyorsaságára nézve.

— „Higye el ügyvéd ur — így szólt — hogy a Tisza-rendszer az ő tizenöt éves uralma alatt annyira tönkretette Magyarországon a politikai erkölcsöket, annyira megmértelyezte úgy az intelligenciát, mint a nép legalsóbb rétegét is, hogy legalább két nemzedéknek kell tisztább légkörben felnőni, a mig kivész a nemzet lelkéből a

Egy rózsató meg egy kis madár.

Irta: **Gottler Lajos.**

Gizi varróleány volt. Ott lakott a köruton, a negyedik emeleten, kicsiny hónapos udvari szobában. Kékszemű, szőke-hajú karesu kis leány volt, mosolygó piros ajkakkal és apró gyöngyfogakkal. Mindig fekete ruhában járt, fehér kötényvel. Ott ült az ablaknál és varrt napestig szorgalmasan. Tarka karton ágyterítője volt és olcsó ripsz garnitúra a szobájában. Ablakán fehér függönyök, rózsató a párkányon és madár a kalitkában. A hónapos rózsá csak olyan satnya, gyöngye kis virágot hozott, de azért édesen illatozott. A sárga kis madár énekelt hűségesen. Egy kis sárgarépaért, fehér cukorért versenyzett a zakatoló varrógéppel.

Gizi barátói, a többi varróleányok fölmentek néha hozzá és nevelték, hogy mindig dolgozik. Eleintén hívogatták, hogy menjen mulatni velük. De Gizi nem hallgatott rájuk. Ő otthon maradt és dolgozott. Vasárnaponként elment a templomba, (ilyenkor letette a fehér kötényt és egyetlen ünneplő ruháját vette föl) templom után haza ment és olvott egy-egy könyvet, amit a siket házmester kölcsönzött volt neki. Lázás érdeklődéssel olvasott. A ro-

mantikus szerelmi históriákat szerette, hol a hős és hősnő rengeteg viszontagságon mentek keresztül amig végre egymás karjaiba omlottak.

Igy Gizi. Mig társnői vigan mulatozva töltötték a vasárnapot gavallérjaikkal. Éttek, ittak, fagyialtoztak, söröztek, táncoltak és szerelmeskedtek. Kinek milyen volt az erkölése. Eleinte — mint mondám — hívogatták őt is magukkal. Később aztán, mikor látták, hogy nem hallgat az okos szóra, feléje sem mentek többé.

Ott hagyták a varrógéppel, a sárga madárral, a rózsatóval és a romantikus könyvekkel, meg a fehér függönyökkel.

Most a Gizi szomszédjáról lesz szó: Miklósnak hívták és huszárörmester volt.

Ő is ott lakott a negyedik emeleten. Szobáját csak egy vékony fal választotta el a Gizi szobájától. Neki nem volt sem sárga madárkája, sem fehér függönye, sem rózsatóje az ablakpárkányon. Sarkantyus esizmája volt, piros nadrágja és nyalka fekete bajusza. Szobájába festett fenyőfa butor, ágyterítő, komisz szürke pokrőcz. A legfőbb hadur arczképe a falon, az ablakpárkány alatt pedig a sok pár fekete esizma húzódt meg, katonás sorrendben, fehér fára huzva.

Miklós minden reggel korán szalmás szivarra gyujtott, úgy ment el hazulról a kaszárnyába. Sarkantyuja vigan pen-

gett végik a folyosón. A házból a lányoselédék mind utána néztek. Ő azonban nem törődött velök. Csak a Gizi ablakát leste. S ha szép idő volt és Gizi munkájával a nyitott ablakban ült, Miklós megállott ott egy perczre.

— Jó reggelt, kis szomszédom!

A lány alig nézett föl munkájáról s hűvösen felelt rá.

— Jó reggelt!

— Mit álmodott az éjszaka?

— Semmi különöset.

— Még mindig nem határozta el?

A lány tettetett csodálkozással nézett rá.

— Mire?

— Hogy hozzám jöjjön feleségül.

— So'se jön meg magának az esze.

És egykedvűen új czéznát fűzött a tübe.

— Az már régen megjött. No most megyek, de majd este megint kérdem, hogy még mindig nem kellek-e?

— Pedig várhat, amig külböb legényt kap, mint én vagyok.

— Kivárom.

— Isten áldja meg!

— Isten áldja meg!

Igy ment ez már másfél év óta minden reggel és minden este.

Néha, mikor az örmesternek sietős volt a dolga, csak annyit kértett:

3¹/₂ — 4⁰/₀-os
törlesztéses és jelzálogkölcsönöket

földbirtokokra és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett a becsérték ²/₃ része erejéig kieszközlünk és leggyorsabban lebonyolítunk: ●■■■■■■■

Ingatlan és Földhitel Forgalmi-intézet:
Groszmann és Mandel
Debreczen, Hunyadi-utca 17. sz., a vasuti állomástól egyenesen bevezető uton.

politikai korrupciónak az a méreganyaga, melyet a rendszer beleoltott.

Példákkal, meggyőződésekkel támogatja eme nézetét. És én elszomorodva voltam kénytelen igazat adni neki.

Harom év mult el azóta. És a jelen a bizonyosság reá, hogy a tapasztaltabb öreg tévedett. Az én ifjui lelkesedésből, nem hosszúidők tapasztalataiból merített reményem bizonyult valósnak. Hála ezért a fiúnak, Tisza Istvánnak!

Jött Bécsből, mint egy vészterhes felleg. Kebléből áldást, a magyar szabadság vetésére áldást hozó langyos esőt nem remélt senki. Nem azért lett miniszterelnöknek ieküldve, hanem azért, mert ő tette Bécsnek a legolesőbb ajánlatot. Száraz öklét összeszorította. Majd ad ő az ellenzéknek nemzeti vívmányokat, magyar önállóságot, a bécsi parancsossal szemben renitenskedést! Megmondotta nyíltan, hogy letiporja, összetiporja, megsemmisíti az ilyen ellenzékét. Nem rajta mulott, hogy fenyegetését valóra nem váltotta.

Száraz öklének a magyar alkotmányra, a magyarországyűlés ellenállási képességére mért csapása oly rettenetes volt, hogy még a politikailag degenerált magyar nemzet is felébredt halálosnak tetsző dermedtségéből. Az ítéletmondásra felhívott nemzet ítélte: elítélte a szétszórt, erőszakos kéz gazdáját, politikai irányát. Daczára a kifejtett határtalan erőszaknak, hivatalos presszióknak, fenyegetésnek,

vesztegetésnek — a választásokon azokat juttatta többségre, akiket a kormányelnök megsemmisítendőknak jelentett ki.

Hála ezért Tisza Istvánnak!

Száraz öklének rettenő csapása alatt sem a magyar alkotmány, ellenállási képesség — a nemzeti önállóság, függetlenség alapja — omlott össze, hanem a régi, korhadt, bűnben fogantatott és bűnökkel fentartott kormányzati rendszer. És nem térhet vissza többé!

A végveszély pillanatában öntudatra ébredt magyar nemzet feltartóztatatlannul fog előre haladni minden nemzet czéja, ideálja, a szabad, önálló, független állami lét felé. És ez utjában vele lesz, aki egy évezreden át gondot viselt reá, a magyarnak hatalmas Istene.

Ugy legyen! — Amen!

A politikai helyzet.

— febr. 3.

— Koalíziós kabinet. —

A közélet tisztító tüze most izzik legjobban. Gróf Tisza István miniszterelnökkel egyidőben megbukott az a rendszer is, mely 1867 óta uralkodik, s amely korrumpálta Magyarországot az egész vonalon, a hivatali és társadalmi élet terén egyformán. Tiszával bukik a szabadelvűpártnak keresztelt osztrákpárt is és nem tudunk elképzelni olyan eshetőséget, mely halottaiból feltámaszthatná ezt a szomorú emlékü politikai érdekezővetséget.

Kossuth és Apponyi a királynál.

A helyzet kulcsa ezidő szerint Bécsben van a magyar királynál. Meggyilkolt az uralkodó dolgozószobájához vezető ajtó s belép azon gróf Andrássy Gyula, akit elsőnek fog meghallgatni a király. Andrássy kétségben ívül híven s az állapotoknak megfelelően fogja informálni a királyt, magyar emberhez illő módon, őszintén és becsületesen. És aztán jönni kell a többinek. Vezető állam férfaink megkérdezése nélkül e t a súlyos politikai válságot, melyben az ország van, nem lehet megoldani. Andrássyra hárul a feladat, hogy megmondja az uralkodónak, kiket hívjon magához. Elsősorban tanácsolnia kell Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert meghívását; ők a parlament legnagyobb pártjának vezetői, nélkülök sem a kormányalakulás, sem a helyzet tisztázása nem történhet meg.

Kossuth párt álláspontja.

Régen volt oly súlyos dilemma előtt az uralkodó, mint most. A király ragaszkodik a hatvanhetes alaphoz, a nemzet pedig a *negyvennyolcz mellett döntött*. A király szerint gróf Andrássy Gyulának az volna a dolga, hogy megmentse, ha lehet, a hatvanhetedik kiegyezést s ennek a szellemében alakítson kormányt. Ez a kötelesség, melyet a királyi megbízatás ró Andrássyra, *határos a lehetetlenséggel*. A nemzet a függetlenségi pártot tette meg vezető párttá, hatalmat adott a kezébe, amelyet nem dobhat el magától.

A Kossuth-párton a helyzetnek csak egy megoldását látják lehetségesnek. Ez pedig az, hogy Andrássy, ha megbízást kap a királytól, mint homo regius, *közleledést létesítsen a hatvanhét és negyvennyolcz között*, ez utóbbi álláspont lényeges előnyére. Amennyiben ez megtörténhet — elsősorban természetesen a király beleegyezése szükséges ehhez —

— Még mindig nem kellek!

S a leány nevetve, vagy komolyan, vagy csak a feje rázásával felelt rá, hogy — nem!

Mire Miklós kardosítottva, fűtyörészve ment tovább.

Télen pedig, mikor a Gizi ablaka be volt zárva, Miklós csak a fejével meg a kezével integetve kerdezte, ha meglátta a leányt az ablakban, hogy.

— Még mindig nem kellek?

A leány is csak intve felelt rá, hogy: nem. Ilyen tréfás viszonyban volt ez a két szomszéd egymással. Pedig tulajdonképpen ez az állapot Miklósnak komoly elhatározásával kezdődött. Másfél év előtt költözött ebbe a házba, Gizi már akkor ott lakott volt. Miklós első napon mindjárt köszöntötte szomszédnőjét. Másnap már megállt az ablaka alatt beszélgetni. Harmadnap pedig annak rendje és módja szerint megkérte a kezét. A kékszemű kis leány annyira meg volt lepve, hogy nem hitte el a komoly szándékot és kikosarazta az ő daliás szomszédját.

Miklós nem vette tragikusan a dolgot. Azért csak tovább udvarolt kis szomszédnőjének. Néha virágot meg cukrot hozott neki, mit az rövid vonakodás után rendszeren elfogadott. Ismeretségük azonban nem ment túl az ablakban való beszélgetésnél. Gizi egyedül lakott. Hozzá nem járt férfi látogatni.

Tulajdonkép, ha Miklós el nem hamarkodja a dolgot, és másképen lép föl, Gizi aligha kosarazta volna ki. Így azonban az egész ügy rossz mederbe jutott. Azt hiszem, Miklós lett volna a legjobban meglepetve, ha Gizi egy szép napon nem helyett azt találja felelni neki, hogy: igen.

Igy álltak a dolgok, amikor Miklósnak

egyszer kellemetlensége volt a kaszárnyában. A nagybajuszu, mérges huszárkapitány csudarul összeszidta. Valami szamársággért. A közhuszárok sarkantyuja nem volt-e elég tiszta? Biztosan nem tudom, de iyesvalami nagy sérelem eshetett a közös ármádián, ami miatt a szegény Miklós kikapott. Annyira szívére vette, hogy mikor este 7 órakor hazament a kaszárnyából, nem csak hogy meg nem állt a Giziablaka előtt, hanem még csak nem is köszöntötte a leányt.

Pedig olyan szép nyári alkonyat volt!

Gizi az ablakban varrt, a hónapos rózsza édesen illatozott, és a kis sárga madár versenyt csattogott a zakatoló varrógéppel.

Gizi csodálkozva nézett az ő délczeg szomszédja után, aki mogorván ment ablaka alatt. A kérdjával rettenetesen esőrtetett. Még a sarkantyuja is haroziasabban pengett, mint máskor.

A szőke kis leány kerekre nyitotta kék szemét.

— Hát ezt mi lelte?

Még a sárga madárka is elhallgatott egy percze. (Csak a rózsza illatozott tovább. Elvégre is, mi köze a hónapos rózsának a kaszárnyához, meg a nagy bajuszu, mérges huszárkapitányhoz.)

Gizi csak akkor csodálkozott jobban, mikor Miklós másodsor is elment az ablaka alatt, aztán megint visszajött, anélkül hogy Gizire ügyelt volna. — Mérgeesen esapta be maga után az ajtót.

Gizi abban hagyta a varrást. Sehogy se ment már a munka neki. Aztán hallgatózni kezdett a vékony falon át. Tisztán hallotta, hogy Miklós föl és alá jár a szobájában.

— Vajjon mi baja lehet?

A kékszemű szőke kis leány ezen aztán úgy elgondolkodott, hogy még a részát is elfeledte megöntözni. Sőt a madárkának sem adott friss vizet.

Lassankint egészen besötétedett. A viceházmesterné szuszogva járt-kelt létrájával a lépcsőkön, hogy fölgyujtsa a gázvilágítást. A szobácskában a kis schwarzwaldi fali óra egyhanguan ketyegett:

— Tik-tak! Tik-tak!

De Gizi csak a saját szive dobogását hallotta...

Hogy meddig ült így a sarokban, maga sem tudta. Visszafojtott lélegzettel ügyelt Miklós lépteire.

Egyszerre csak gépiesen fölállt. — Lämpát akart gyujtani. Akkor vessi észre hogy nincs gyufája.

Egy gondolat cikázott át agyán:

— Miklóstól fogok gyufát kérni...

A másik perczen már ott állt dobogó szívvél Miklós ajtaja előtt.

Belülről a léptek még mindig hallatszottak. Az ajtó be volt zárva.

— Ki az?

Kérdezte nyersen a huszár.

Aztán hirtelen kinyílt az ajtó s a kékszemű szőke kis leány ott állt szemtől-szembe a délczeg huszármesterrel...

A szomszéd szobában a kis madár halkán csicsereggett álmában...

A hónapos rózsza még másnap reggel sem volt megöntözve. A kis sárga madár sem kapott még vizet. Mind a ketten busan hajtották le fejüket...

Es mindezenek a nagy bajuszu, mérges huszárkapitány volt az oka...

akkor nincs semmi akadály a **egy koalíciós kormány alakításának**.

A Kos-uh-párt szilárdan el van tökéltve arra, hogy e nélkül nem nyújt módot semmiféle kormányalakulásnak. Ha pedig nem így történik, élni fog azzal a fegyverrel, melyet a nemzetől kapott s amelylyel nemzeti önállóságunk kivívása érdekében harcolni kell. **Andrássy Gyula grófnak az az állítólagos törekvése, hogy a nagy függetlenségi párt figyelembevételével a régi szabadelvűpártot összefoldozva a diszszidensekkel s esetleg a néppárttal s az újpárttal: föltétlenül hajtörést fog szenvedni. Hogyan, Andrássy a régi szabadelvűpárttal akarná megcsinálni az új jogpártot, mely hivatva volna kormányson az államügyek intézésére? Ez oly képtelenség, — melyről komolyan beszélni nem is lehet.**

Hiszen világos, hogy a néppárt, melynek az egyházpolitikai törvények revíziója programjában van, nem egyesülhet az ugynevezett liberális párttal, mely ezt a törvényt megalkotta. Bánffy új pártjával is lehetetlen a kombináció, mert Bánffy pártja nyíltan hangoztatja az önálló vámtérület szükségességét s a gazdasági téren való különválás egyik sarkalatos program-pontja. Látnivaló mindezekből, hogy a **Koszuthpárt nélkül se vezető pártot, se kormányt alakítani Magyarországon ezidő szerint nem lehet.**

A tanítók és a tüdőveszedelem.

Irtá: **Lukács György.**

Hazafias magyar szívvel hívom hazánk tanítókat egy nemzetsorvasztó kór ellen.

Segítsék az elnökletem alatt álló József Főherczeg Szanatórium Egyesületet a tüdővész elleni küzdelemben.

Minden, még oly kevés fáradozás a humanizmusért égbeszálló ima. Mert a harangszónál, zsolozsmánál is szebb imádság az emberi jótett.

Olyan jótetre hívom a magyar tanítókat, mely rendjüknek szolgál. Ismeretes, hogy a tüdővész épen a tanítói karból szedi legjobban áldozatait. Mennyi derék népnevelő martirja hivatásának: az iskola sorában, romlott levegőjében, hivatása közben befészkelte magát tüdejébe a kór s ha idején nem jut sanatóriumi kezelés alá — elpusztul.

A József Főherczeg Szanatóriumi Egyesület tavasszal fölépíti első népszanatóriumát s ebben a magyar tanítóknak ágy alapítványt ajánlok föl a Tanítók Országos Bizottságának gondozása alá, ha most az alaptöke egyrészének megszerzésében támogatnak. A támogatás módjával utalok arra a levélre, melyet az ország minden egyes tanítójához intézek: kérem fölhívásomat jelentősége szerint teljes figyelembe venni és hazafias áldozatkészséggel, szeretettel fogadni. Nem direkt támogatást, hanem erkölcsi segítséget kérek. Azt kérem levelemben, hogy a jótékony célú sorsjátékot, melynek minden fillérje az alapot gyarapítja, — a könnyen megszerezhető pártoló résztvevők összegyűjtésével gyarapítani sziveskedjenek.

Hetven—hetvenöt ezer ember pusztul el hazánkban évente tüdővészen. A tüdő-

vész pusztítása az összes elhalálozások nyolczad részét teszi ki. A tüdővész egymaga kétszer annyi életet ragad el évente, mint az összes fertőző betegségek együttvéve. Az áldozatok átlag hat-nyolcz éven át szynlődnék, amíg megváltja szenvedésüktől a halál. Állandóan félmillió embernek egyharmada teljesen munkaképtelen, kétharmada nagyon korlátolt munkabírással rendelkezik. Mily sok köny, bánat okozója. Milliókban mennyi veszteség! Szülők keserve, hitvesek zokogása, elárvult gyermekek kétségbeesése, óh! semmi sem oly szivrepesztő, mint a nagy tragédia, melyet a tüdőbetegség idéz elő.

Szabad e közönnyel túrnunk, hogy azt a kevés magyart is megtizedelje a kór, hiszen az orvosi tudomány fényes példákkal mutatja ki, hogy igen nagy százalékat meg lehet a tüdőbetegeknek gyógyítani: ha kellő időben sanatóriumi kezelés alá juttatjuk.

Ezt akarja a József Főherczeg Szanatóriumi Egyesület.

Ezt akarja a magyar tanítókat közreműködésével.

Nem kér ellenszolgálat nélkül; a tavasszal épülő alföldi sanatóriumban egy állandó ingyenes hely áll rendelkezésre azoknak a tanítóknak és családjaik tagjainak, akiket a kór megtámadott. És minden ezután épülő sanatóriumban, melynek építésére az alapszabályok köteleznek: egy-egy ágy-alapítványt létesítünk.

Országos nemzet sorvasztó kór ellen küzdve a magyar tanítókat a maga testi érdekeit mozdítja elő, midőn nem is oly nehéz társadalmi munkával egy-két koronás hozzájárulásra hívja a községében tehetősebbet.

Áldjon meg az Isten minden népnevelőt, ki fölhívásomat szívébe fogadja, célunk iránt lelkesül és tanácsával, munkájával gyámolít!

Tövissek.

(—) A muszka már békeajánlatot tesz a japánnak, pedig a csár azt hirdeté hogy harsolni fog, míg egyetlen katonája lesz. Van e között meg a ollop-i hadiparancs sohaja között bizonyos hasonlatosság: — nem ti intézitek az idők folyását, fejedelmek, hanem ti vagytok az idők folyásának nagy játékszerei!

(?) A labancz lap pünköszt királyságnak, farsangi czéczónak nevezi az ellenzék diadalát, amelynek komoly eredménye nem lesz, mert kevés hozzá a magyar.

Bizony kevés, de kivált azért kevés, mert olyan anyámasszony katonák is vannak köztük, akik a férfiak dolgába avatkoznak, ahelyett, hogy tyukot ültetnének.

(!) A geszti vadászatra nem hívta meg a „bukott kéz“ se *Münnich Ourélt*, se báró *Feilitzsch* et, se több vele bukott korifeusait. Rossz előjel a hívekre nézve, ha már most is ilyen semmibe veszi őket hajdani hűséges gazdájok. Mi sors vár akkor a többi apróceprő talpnyalókra?

(x) A helybeli labancz lap legutóbb azzal okvetisztlenkedik, hogy legyünk lojalis magyarok, mert vitam et sangvinem... és ne busítsuk a mi jó öreg királyunkat.

Hát nem elegyet busította őt 37 éven át a szabadelvű (?) párt? A mi fe adatumk most az, hogy örömet szerezünk neki azzal, mikép valahára igazán magyar ki-

rály lehessen. És az fog lenni a „Szabadság“ veisszainak ősi sangvise nélkül is.

(?) A labancz újságok most egyhangulag azt emlegetik, hogy a függetlenségi pártnak nem szabad a magyar alkotmányt válságba sodorni. Ugyan tegyék félre már azt a judáskodást, hiszen jól tudják, hogy az alkotmányt belesodorta már a válságba Tisza Pista, s a függetlenségi pártnak épen az a teendője, hogy kiszabadítsa onnan!

(*) Kedvencz vesszőparipájuk most a bukott kormány lapjainak azon lovagolni, hogy a függetlenségi párt diadalmáramából felocsudva, érezni kezdi, mikép oly hatalom birtokába jutott, melylyel élni nem tud. Sohse fájjon e miatt a fejk a labancz lapoknak, e tekintetben az ő tanácsukra nem szorul a háromszáz éves multtal dicsekvő függetlenségi eszme. Inkább zon töprengjenek, miképen élnek ők meg, ha nem lesz kormány, mely szubvenzióval tartsa bennök a lelket?

Tövis.

Foltényi Vilmos meghalt.

Egy veterán színész halála.

— febr. 3.

A magyar színművészetet újabb nagy veszteség érte. Egyik veterán tagja, Foltényi Vilmos mára virradóra Csapó utcza lakásán, pár napi szenvedés után elhunyt.

A magyar színművészet uttörői közé tartozott Foltényi Vilmos, ki akkor, mikor a színművészet nálunk csak komédiának nézték, hol egyik, hol másik társulattal bejárta az egész országot, hogy a magyar színművészetet megkedveltesse. A hatvanas években került a debreczeni színházhoz és itt együtt működött Berzsenyivel, Együddel, Szabó Bandival, Vizváryval, Ujházyval, Blahánéval, Prielle Kornéliával, Halminéval. Blaháné rendkívül szerette és most kézreadott naplójában a meleg szeretet hangján emlékezik issza Debreczenben Foltényival eltöltött napjaira.

Jeles színész volt, élt-halt a színpadért és a közönségnek egyik becézett kedvence volt a mindig fess és elegáns Foltényi. Kedves egyéjsége, szeretetreméltó modora, jó, igazi bohém lelke hozzájárult művészetén kívül ahhoz, hogy a közönség megszeresse, barátjává fogadja.

Majdnem fél századon át szolgálta a magyar színművészetet, de a debreczeniek, Debreczent annyira megszerette, hogy nem tudott a várostól megválni és itt is maradt Nyugalomba vonása után sem vált meg az ő kedves Debreczenétől. A télenséget még öreg napjaiban sem szerette, hosszú éveken át könyvtárnoka volt a kaszinónak. Két év előtt, mikor szerető hitvesét elveszítette, lemondott a kaszinó könyvtárnoki állásáról.

Foltényi Vilmos Nyitra vármegyében, Komjátón született 1820. május 24-én. Atyja a Grassalkovics hercegi uradalom tisztartója volt.

Foltényi bácsi mindig büszkén emlegette, hogy az ő édes atya mérte ki a Nemzeti Színház helyét. A herczeg rábizta s ő hárommannyi telket akart a szent célra átadni, de a nemzeti ügy napazamosai és fősfárjai szerénykedtek, és csak a mostani telket fogadták el.

Foltényi Vilmos a színpadról 44 évi színészkedés után 1884. december 10-én vonult vissza, most husz esztendeje immár.

A vidám, tréfás, ötletes öreg ur, aki szeretett a 48-as idők csodáiról, a híres nagy színészek aranykoráról beszélgetni; de még szivesebben szíparászot jóízű, magyar zamatú elmésséggel.

Mikor a felesége meghalt, elborult az öreg ur sugaras kedélye. Ugy bucsuzott el

16le a hitves, hogy: Vilmos, mához egy esztendőre gyere utánam!

Foltényi Vilmos anyira hitte, hogy valóban utána megy, hogy 1902. november végén bucsuzni kezdett az élettől és decz. 1 én ágyba feküdt, mondván hogy 2 an meghal.

Mikor aztán elmúlt az évforduló nap és Foltényi bácsi éleiben maradt, egyszerre visszatért rugékonysága, udvariasan bókoltatott a város szép asszonyainak, leányainak, hosszú sétákat tett hajadon fővel, elboroztatott a Kispipában kicsi baráti körben, gyönyörködött a természet, a világ ragyogásában és anekdottázott páratlan friss kedvvel, hangulatos vidámsággal.

Még egy vágyakozás is izgatni kezdte. Fel akart még egyszer lépni a színpadon. És megtörtént a ritka eset, hogy a 83 éves öreg még egyszer föllépett, 1903 április 12 én husvét vasárnapján, II. Rákóczi Ferencz fogsága Knitéliusz páter szerepében.

Már napokkal azelőtt levágatta ősz bajuszát és szakállát és oly vidáman, fűgőnjárt a színpadi próbákra, mint valamely fiatal vőhede, aki először álmodja, hogy térdig fog járni a rózsában és meghódítja az egész világot.

A szerepét úgy tudta az öreg ur, hogy akár éjjelkor, álmából fölverve is el tudta volna mondani, hogy per amorem Dei!

Az előadás előtt tréfásan oda szolt a sugónak:

— Aztán az első szót öcsém értelmesebben add fel, a többit meg hangosan!

Es játszott az öreg fiatalos hévvel, forgott-pergett, még tánczolt is, per amorem Dei!

Másnap találkozott az ősz Simonffy Imrével, a város diszpolgárával.

— No, hogy vagy Foltényi bácsi?

— Mint afféle kezdő színész, jól, hála Istennek! — nevetett az öreg gavallér. — Megyek az utcán, szembe robog velem a város híres ötös fogata. Rám néz a lógós és aszongya, ho y: hehehe!

Igazi színészvér volt bizony a jó Foltényi bácsi, Isten nyugosztalja!

Tegnap is a színházra gondolt még.

— Nem olyan az már, mint volt régen! Akkor templom volt! Bele már nem megyek többel! De szeretném, ha onnan, éppen úgy temetnének, mint szegény feleségemet: a színház előcsarnokából! Enekeljenek a színészek egy dalt a koporsóm felett. — Beszéd, no az ha nem lesz, se baj! Mit lehetne én rólam beszélni, elnémult komédiásról? — Hanem az utolsó nóta el ne maradjon! Gyerekek, az Isten is megáll, a könny is drágagyönggyé lesz a szemetekben, ha dallal bucsuztatok el... Az elhunyt utolsó óhaja teljesülni fog.

Holnap délután 3 órakor temetik Foltényi Vilmost. A gyászháznál tartandó szertartás után az elhunytat a színház csarnokába viszik, ahol Mándoki Béla legjobb barátja, volt szí. észtársá mond felette gyászbeszédet.

A színházi énekkar gyászdalokat fog énekelni.

A színtársulat az elhunyt ravatalára koszorút helyez.

A halálesetről egykori színésztársá, jóbarátja a következő gyászjelentést adta ki:

Mándoky Béla, a debreczeni színház nyug. tagja mély fájdalommal jelenti a magyar színészet nesztörának, kedves rokonnak Foltényi Vilmosnak folyó hó 2-án éjjeli 12 órakor, életének 85-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült porai folyó hó 4-én délután 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Csapó-utca 19 ik számú háznál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre pályatársait, barátait és tisztelőit szomorodott szívvel meghívom. Debreczen, 1905. évi február hó 3-án. Aldás és béke drága poraira!

NAPI HIREK.

— **A városházáról.** Roncsik Lajos főszámvevő 3 heti betegség után ma elfoglalta hivatalát.

— **A szegényügyi bizottság** ma délelőtt 11 órakor Oláh Karoly tanácsnok elnöklésével ülést tartott.

— **Esküvő.** Neudert Rikárd cs. és kir. főhadnagy e hó 5-én délután 4 órakor esküszik örök hűséget Hatvan-utca 27. számú háznál ifj. Bányai István földbirtokos kedves leányának, Ilonkának.

— **A szegényház mult évi forgalma.** A szegényügyi bizottság ma d. e. tartott ülésén terjesztette be a szegényházi gondnok évi jelentését. A szegényházban az év végével 115 egyént ápoltak, kiknek évi élelmezése 16492 kor. 95 fillérbe került. A szegényház bevétele a mult évben konyhakertészetből, tolfosztásból, kosárkötésből 2215 kor. 3 fillér volt, alamizsna váltáság címén 3 1/2% pótdadó befolyt 32893 kor. 36 fillér, helyi apoltak ellátási díja címén befolyt 1641 kor. 84 fillér, idegen illetőségű apoltak ellátási díja címén befolyt 138 k. 6 fillér, adományokból 50 kor., pénztári maradvány volt 1455 kor. 44 fi. Az összes bevétel volt 38393 kor. 73 fillér, ezzel szemben a kiadás 34389 kor. 13 fillér, a pénztári maradvány 4004 kor. 60 fillér.

— **Eljárásági ülés.** Az ipartestület előjárásági tegnap délután tartotta az iparostanácssteremben rendes havi ülését, melyek az ipartestület januári ügyét tárgyalta. Ugyancsak tegnap került tárgyalás alá az ipartestület mult évi működéséről szóló nagy jelentés, melyet Tóth Kálmán jegyző készített. Az ipartestület mult évi mérlege 1057 koronás fölösleggel záródott, ami az ipartestület fenállása óta az elért legnagyobb eredmény, mert az előző évek jövevényeimet a berendezés emésztette meg. Tegnap tárgyalta még az előjárásági az ez évi költségvetést is.

— **A szegényházi konyhakertészet.** A városi szegényházban létesített konyhakertészet nemcsak foglalkozást ad a szegényházi lakóknak, de keresetforráshoz is juttatja őket. A szegényház mult évi bevétele a konyhakertészetből 2133 korona 60 fillér volt, ebből a konyhakertészetnél dolgozó apoltoknak munkadíj címén 138 korona 30 fillér jutott és levonva a többi kiadásokat is, a konyhakertészet a szegényháznak a mult évben 1806 korona 66 fillér jövedelmet hozott.

— **A kistemplom orgonája.** A kistemplom orgonáját a napokban baj érte és azóta hangja is hibás. A megromlott orgonát a debreczeni ref. egyház orgonaépítető bizottsága holnap vizsgálja meg, hogy a kijavítás iránt intézkedhessenek.

— **Hazátlanul.** Végtelenül elszomorító jelenség az, hogy rohamosan nő azok száma, kik hazájukat ezt a szép országot — elhagyva vándoruttra kelnek új hazát keresni. Sajnos, újabbban nemcsak a nemzetiségiek lakta területekről vándorolnak ki, de még innen a Magyarország szívéből, Hajdumegyéből is sokan vannak, kik idegenbe mennek szerencsét próbálni. A mult hónapban 41-en állítottak ki külföldi utlevelet. Legtöbben Hajdudorogról vándoroltak ki; sok a kivándorlók száma Hajduböszörményben, Hajduszoboszlón, Vámosperesen és Püspökladányban. A kiállított utlevelek tulnyomó része Amerikába szolt.

— **A szegényház fehérnemű szükséglete.** A tanács árlejtést hirdetett a szegényház fehér és ruhanemű szükségletére. Ajánlatot adtak be: Szabó Lajos fiai, Mayer János, Kardos László, Kontsek Kornél, Donogán és Somossy. Az ajánlatokat

a szegényügyi bizottság ma bontotta föl, de nem határozott, kire bizza a szállítást, mert előbb szakértőket hallgat meg.

— **Elmaradt gyűlés.** A tanári körnek szombaton d. u. 4 órára kitűzött gyűlése elmaradt.

— **A Csokonai színjáték** iránt, melyet szombaton és vasárnap délután megismételnek a kollégium tógatus deákjai. mind nagyobb az érdeklődés. A szombati előadásra már jóformán elfogytak a jegyek előjegyzés útján. Azért, akik szombatról elmaradnának, vasárnapra biztosíthatóak helyet maguknak. — Debreczen város tanácsától ma következő felülfizetések jöttek: K. J. 4 korona, dr. Magoss György, Körner Adolf, Oláh Károly, Szabó Kálmán, dr. Vargha Elemér, Bészler Károly: 1—1 korona. Felülfizetésüket köszönettel nyugtázza a rendezőség.

— **Batumulatság a Csapókertben.** A debreczeni csapókerti függetlenségi és 48 as olvasó kör holnap szombaton, a Csapókerti finiskola helyiségében, saját pénztára javára batyu mulatságot tart. Belépti díj személyenként 1 korona, mely egy fél liter bor ingyen való elfogyasztására jogosít. Az iskola udvarán Laczi-konyhák lesznek felállítva. — Jegyek előre válthatók: Csáthy Károly, László Albert urak könyvkereskedésében, Sövényi István ur férfi-szabó üzletében (Szent-Anna-u.), Somogyi Lajos ur fodrász üzletében (Csapó-utca), a csapókerti fűszerkereskedésében, a rendező bizottsági tagoknál és este a pénztárnál. Zárás: ifj. Lakatos József jóhírű zenekara. Kezdate este 7 órakor. Tánccs reggelig.

— **Tolvaj napszamosok.** Szatmári Lajos és Török Antal bárándi napszamosok tegnap Sámsonban jártak. Egyik sámsoni gazda házába észrevétlenül besurrantak és onnan a gazda tulipános, cifra szűrét elémelték. Alig léptek ki azonban az utcára, mikor jött a szür gazdája, ki a tolvajokat nyakon csipte és átadta mindkettőt az ottani csendőrségnek.

— **A Csokonai emlékének** szentelt színjátékot, tekintettel a nagy érdeklődésre: kétszer ismétlik meg a kollégium tógatus deákjai. Szombaton és vasárnap d. u. 5 órakor az énekeremben adják elő újra. Belépti-díj: ülőhely 1 korona; állóhely 40 fillér. Előjegyzéseket elfogad a főiskolai szenior. A játék személyei: Elnök—Kolozsváry Mihály. Szénior—Makay K. Iródeák—Baróthy István. — Advocatus—Halász András. — Orator—H. Kiss Pal. Poeta—Tóth Sándor. Theologus—Miszti Mihály. Juratus—Adorján István. Első felavatandó—Létay Pál. Második felavatandó—Dózsa Jenő. Krónikás—Szilágyi Dezső. Orálló—Kerekes Béla. Fuvolás—Alföldi Béla. Jegyek előre válthatók Hegedüs és Sándor Kossuth-utcai könyvkereskedésében és Csáthy Ferencz üzletében.

— **Felhívás.** Felhivatnak a hadmentességi díjkötelesek, hogy törvényben előírt évi jelentkezéseiket f. év február havában megtenni el ne mulasszák, mert ellenesetben hadmentességi díjuk hivatalból fog megállapíthatni. Debreczen, 1905. február 1. Városi adógyosztály.

— **Csokonai ünnep a főreáliskolában.** A debreczeni állami főreáliskola Petőfi önképzőköre Csokonai Vitéz Mihály halálának százados évfordulója alkalmából e hónap 5-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor ünnepélyt tart, melyre a szives érdeklődőketes uton is meghívja az önképzőkör. Az ünnepély műsora a következő: 1. A tihanyi ekhóhoz. Előadja: az ifjúsági énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Kardos Albert, az önképzőkör vezető tanára. 3. Csokonai. Ünnepi költemény V. Nagy Gusztávtól: szavaija: Berger Béla VI. o. t., az önképző-

kör elnöke. 5. Lavota első szerelme. Kisérettel előadja: Lókodi József VIII. o. tanuló. 6. A tihanyi ekhóhoz. Szavalja: Papp József VII. o. t. 7. A lélek halhatatlanságáról. Értekezés; írta s felolvassa: Patrigalla Péter VIII. o. t. 8. Részlet a Béka-egér harcából. Szavalja: Vajda J. VI. o. t. 9. Magyar dalok: Előadja az ifjusági senekar.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Nagy Lajos ev. ref. 19 hónapos, Pálózy Eszter ev. ref. 12 éves, Kovács Józsefné ev. ref. 69 éves, Borbély Zsuzsanna ev. ref. 53 éves, Ember Károly ev. ref. 44 éves, Bereczky Juliánnak ev. ref. 18 éves, özvegy Demjén Bálintné ev. ref. 72 éves.

— **Törlesztéses kölcsön!** Földbirtokra és házakra értékük 75 százalék erejéig kapható s régebbi drága kölcsön újabb olcsó kölcsönrel feleserülhet. Felvilágosítást díjtalanul készséggel nyújt Hartstein Kálmán és társa törvszék. bejegyzett cég Debreczen, Piacz-utca 83. szám.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Péteken „A boldogság”, vigjáték, (B bérlet).

Szombaton „János vitéz”, daljáték. (C bérletben).

Vasárnap délután bérletszünetben félhelyárakkal „A drótos tót”, operett. Este bérletszünetben (elsőször) „Az elnémult harangok”, szinjáték.

Hétfőn általános bérletszünetben, rendez helyárakkal Slavianszka orosz daltársulat vendégjátéka.

Kedden általános bérletszünetben, rendez helyárakkal Slavianszka orosz daltársulat utolsó vendégjátéka.

— A februári műsor. —

Tagadhatatlan, a „János vitéz” nálunk is nagy sikert aratott. Ez ideig már nyolcszor adták és pedig gyors egymásutánban úgy, hogy a bérlek egy héten kétszer is kapták. Az igazgatóság által bemutatott havi műsorban a „János vitéz” hatszor szerepel. Ezenkívül két énekes darab van a február havi műsorban: a Gerolsteini nagyhercegnő és a Troubadur.

A színházi bizottságban szóvá is tették a havi műsorból és a bérlek panaszát folytán kifogásolták, hogy a „János vitéz” — oly gyors egymásutánban kerül színre és más énekes darab alig van műsoron.

Az igazgatóság azzal indokolta a „János vitéz” gyakori előadását, hogy az énekes személyzete állandóan beteg. A mi megbízható értesülésünk szerint ez tévedés. Sugár Aranka, Karacs Imre egészségesek és 6 miattuk nyugodtan előlehetne venni a régi jó operetteket.

A közönség vágyik is ezekre, kis változatosságot kíván a műsorba. A János vitéz-t szívesen látja a bérlek közönség, de nem oly gyors egymásutánban.

Ha tényleg még ez évben jubilálni akar az igazgató a János vitézzel, adassa vasárnap este bérletszünetben és az ujdonságokat adja bérletben.

A bérleközönség a műsor ellen panaszkodik, a méltatlankodásnak kifejezést adnak azok a felszólalások, melyek majdnem mindennap érkeznek hozzánk.

Reméljük, az igazgatóság változtat a műsoron és változatosabbá teszi azt, előadja a régi, jó operetteket,ugyszintén drámákat, színműveket.

Színházi hírek. Ma pénteken Bilhaud és Hennequin 3 felvonásos vigjátéka a „Boldogság” kerül színre a legutóbbi szereposztással.

Szombaton tartják a főpróbát Rákosi Viktor és Malonyai Dezső 4 felvonásos színdarabjából, melynek a címe „Elnémult harangok”. A színdarab meséje magyar-zarabán játszák. A darab vezető szerepét P. Menszáros Margit, Palágyi Lajos, S. Besztyén Géza, Csiky László és Faragó Odón játsszák. Az „Elnémult harangok” vasárnap esti premierjére jegyek máától kezdve előre válthatók.

Nadezda Savianszka orosz daltársulata kedden színre hozza az „Orosz-B jár házasság a XVI. évszázad végén” című történelmi népszínművét, mely 7 képből áll. A képek címei a következők: 1. kép „Orökségi viszály”. 2. kép „Leánymulatság, menyasszonykérés”. 3. kép „Nászmenet”. 4. kép „A vőlegény bucsuja”. 5. kép „A menyasszony bucsuja”. 6. kép „Lakodalom”. 7. kép „Nemzeti táncok”. A 26 magán és karének számból álló népszínmű zenéjét Dutsch szerzette.

Megkezdődtek a színpadi próbák Schiller „Wallenstein halála” című drámai költeményéből, melyet Dóczy Lajos fordított magyarra. A mű február 12-én kerül színre Csiky László jubileumára.

TÁVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Andrassy a királynál.

Budapest, febr. 3. Bécsből táviratozzák, hogy a király ma délelőtt fél tíz órakor félórát tartó magánkihallgatáson fogadta Tisza István grófot.

Tisza István ez alkalommal nyújtotta be irasban a kabinet lemondását.

Egy óra múlva — tizenegy órakor — **Andrassy Gyula grófot fogadta a király.** Először bátyja, Tivadar gróf egészségi állapota felől kérdezősködött, majd helylyel kínálta meg és így szólt hozzá:

— Ezen a helyen ült az ön megboldogult édes atyja, ki nehéz viszonyok közepette hűséges támaszom volt. Tudom jól azt is, hogy fia hű embere a trónnak és igaz hive a kiegyezésnek.

Majd Tisza István grófról emlékezett meg hízogó szavakkal a király és így folytatta:

— Azt a nagy feladatot kellene önnek megoldani, hogy az egy élet árán megalkotott 67-iki kiegyezést megmentse.

Ezután a következő két konkrét kérdést intézte a király Andrassyhoz:

Mik az ön javaslatai arra nézve, hogy a 67-es alap továbbra is megszilárdíttassék és hogy a kiegyezés fenntartása, a kereskedelmi szerződések megkötése a parlamentben biztosíttassék?

Mi módon lehetne a fentiek biztosítására a 67-es alapon álló pártokat egyesíteni?

Andrassy Gyula válasza ismeretlen. A kihallgatásról távozva, az újságírók kérdezősködése elől kitért, a fentiek kivül csak annyit mondott, hogy **kabinet alakításra még nem kapott megbízatást.**

A Bud. Tud. jelenti, hogy a király döntése csak a kabinetválság megoldása után kerül nyilvánosságra.

Andrassy még ma délután visszatért Budapestre és tárgyalásokat folytat az egyes partokkal.

Héderváry a királynál.

Budapest, február 3 Héderváry grófot a király tegnap délután két órán át tartó kihallgatáson fogadta. Héderváry ez alkalommal kizárólag csak a tárczája körébe tartozó ügyekről tett előterjesztést.

Vasutas sztrájk Budapesten.

Budapest, febr. 3. A közúti vasut kalauzai és ellenőrei között nagy elkeseredést szült az igazgatóságnak egy jogtalan intézkedése.

A kalauzok szervezkednek és általános sztrájkra készülnek úgy, hogy holnap már valószínűleg kitör a sztrájk.

Polonyi nyilatkozata.

Budapest, febr. 3. Polonyi ma délelőtt egy hírlapíró előtt nyilatkozta, ha nem a függetlenségi pártot bízzák meg a kormányalakítással, akkor nincs Magyarországon alkotmányosság.

A Ház — tekintet nélkül arra, hogy lesz e kormány, vagy nem — meg fog alakulni.

Befejezett dolog, hogy a **Ház elnöke Apponyi Albert gróf lesz.**

Tőzsde.

Budapest, február 3.

Január 1-től kezdve a tőzsdei árakat 100 kilogrammonként jegyzik.

Buza	1905 áprilisra . . .	19 64	—
Buza	1905 októberre . . .	17 24	—
Rozs	1905 áprilisra . . .	14 80	—
Rozs	1905 októberre . . .	—	—
Tengeri	1905 májusra . . .	15 44	—
Zab	1905 áprilisra . . .	14 02	—

Készár: változatlan.

Utóhangok a színházi bizottság üléséhez.

A színházi bizottság jogosulatlan cenzurája. Határozat rögtönzések ellen.

Debreczen város színházi bizottsága hosszú szünet után tegnapelőtt végre rászánta magát, hogy ülést tartson. Merőben felesleges volt ez az ülés, mert a bizottság az ellenkezőjét cselekedte annak, amit tenni kellett volna.

Többször hangoztattuk már, hogy a színdarab bizottságoknak csak úgy van létjogosultságuk, ha működésükkel a magyar színészet fejlődését és művészi színvonalát elősegítik. Máskülönből ell kell azokat törülni, mert mindenkor kerékkötői voltak a színészetnek. Allításunkat igazolja a színházi bizottság ülésén előfordult két felszólalás.

Egyik a cenzura, melyhez nem volt joga a színház felügyelőnek. A színházfelügyelő tanácsnok egyszerűen betiltott egy darabot. Indokolja ezen jogtalan tényét azzal, hogy a darab erkölestelen és rontja a színészet tekintélyét. A darabot mi is ismerjük. Olvastuk. Egyben találkozunk véleményünk. A darab cselekménye nem épen morális. Mi mindenkor tiltakoztunk a jóizlés nevében az erkölestelen darabok színre hozatala ellen, de részünkről a letiltott „Színészek” darabot nem tartjuk olyan erkölestelennak, mely indokoltá tenné a cenzurát. Sokkal frivolabb, szemérmetlenebb darabot is adtak az utóbbi években a debreczeni színpadon.

Mi másban találjuk a betiltás okát Nevezetesen abban, hogy a darab szerzője — tapasztalatai nyomán — a maga igaz valójában mutatja be a színházi bizottságokat. Az ott elősorolt esetek tagadhatatlan nem hízlegők sem az egész színházbizottságra, sem pedig a bizottság egyes tagjaira. Nemcsak erős szatira, de igazság is az, amit a darabban láthatunk a m. t. színházi bizottságokról. A kulisszák mögött lát a nagyközönség, egyes bizottsági tagok titkos aknamunkáját ösmerjük meg egyik másik lehetőségénél fogva egyáltalán nem érdemes tag érdekében.

Szó sincs róla, ezek mind keserű igazságok és úgy látszik — habár tudunkkal a debreczeni színháznál jelenben ilyen esetek ösmeretlenek és nem fordulnak elő, — a cenzúra csak azért volt, hogy — azokkal a kulisszák mögött, ha nálunk nem is, de más helyen elég gyakran előforduló esetekkel, melyek megrendítik és aláássák a színházi bizottságokba vetett ama bizalmat, hogy azok az urak kizárólag csak a közönség és a színművészet érdekeit képviselik, — a debreczeni közönség meg ne ismerhessék és hogy ne rontsa le a debreczeni színházi bizottság t. kintélyét.

Ismételjük, sokkal erköltestelenebb darabokat is láttunk és akkor, mikor a sajtó egyértelműleg kikelt ellene, sem a színház felügyelőnek, sem másnak nem jutott eszébe, hogy tiltó, megbotrántozató szavát hallassa. Sőt, letorkolták a sajtót azzal, mit erkölcsbiráskodik olyan nagyon.

Mi ehhez k. sőt úgy is van, fáj a nyers, őszinte igazmondás, de ha az a színházi bizottság olyan őszinte másokkal szemben és a rá bízott szép feladatnak igazán magaslatán akar állni, legyen igazságos önmagával szemben is és ne akarja elnyomni az őszinte szót, az igazságot, amely rá vonatkozik.

Ez az oka, hogy a „Színészek“ ez. darabot nem láthatjuk. Mindenki meg van a maga véleménye és meggyőződése és nem oly könnyen téríthető el ettől. A debreczeni közönségnek is meg van a maga véleménye a színházi bizottságról és a „Színészek“ előadása után aligha változott volna meg a meggyőződése.

Másik fontos határozata az volt a bizottságnak: figyelmeztetik az igazgatót, ne engedjen annyi rögtönzést, mert izléstelen, még ha szellemes is.

Ez a határozat valóban különös.

Az utóbbi időben csak a „János vitéz“ mindegyik előadásán fordult elő rögtönzés, más darabokban csak úgy elvétve.

De ezek aktuális politikai rögtönzések voltak, melyek az egyesek által annyira dicsőített ma már bukott messiás Tiszára vonatkoztak, azok éppen nem voltak izléstelenek. Lehet, hogy kellemetlen volt egyik-másik hü Tiszagárdistának, de a közönség tetszése után ítélve, nem találta senki más izléstelennek. Ha véletlenül Andrásy, vagy Apponyiról lett volna szó, aligha szólaltak volna fel a színházi bizottságban, de Tisza Pista — az Nebántsvirág! arról nem szabad szólni.

Ne menjünk tulzásba jó urak! Bizonyos mértékig meg van szabva az önök hivatása, teendője, de az ilyen határozatokkal, cenzurával mégis csak megerősítik azt a hitünket, hogy a „Színészek“-et nem erköltestelen tartalma miatt tiltották be, hanem mert az igazat mondja meg, a maga valóságában mutatja be a színházi bizottságot és egyeseknek mély fájdalmat okozhatna, ha az igazságot róuk is elmondanák.

L. J.

Rip Van Winkle a politikában.

(Vagy: egy ur, aki 20 óráig aludt.)

Színhely egy korcsma, amely a legutóbbi hetek alatt kormánypárti kortestanyául szolgált.

Öblös Tuhtum: (Kormánypárti 15-kortos, az üres korcsma egy asztalán fekszik és 20 óra alatt alszik és álmodik.) A fo ma és a lényeg..... Tisza a nemzet világitó lelke..... Kapsz fiam 50 forintot..... Jó. Visszakapó a váltódat is a szövetkezettől..... A Zoltánok tönkreteszik a hazát..... Igyál öregem! Eljen! (Jelfordul az asztalról a földre, hirtelen fölrezen.) Jaj. Egye meg a fenét! (Föltápáskodik, körülnéz.) Milyen üres ez a korcsma. Ugy látszik, már vége van a zárórának. (Kiált.) Hé valaki! (Magában morfondirozva.) Megyek oda, mert most adják ki az alkotmányos angáriákat. (Ordít.) Hé valaki! (Tovább morfondiroz.) Ez a borpancsoló kocsmáros is el van törődve. Nem esoda, bekebeleztünk egynehány lityit, hehehe! (Ordít.) Kocsmáros! Kocsmáros!

Kocsmáros: (Dühösen beront.) Mi a fenét ordít itt maga vén bolond?

Öblös Tuhtum: (Kétszer megfordul saját tengelye körül, hogy lássa, kivel beszél a kocsmáros.) Kivel beszélsz így, te közönséges borpancsoló?

Kocsmáros: Hát magával la!

Öblös: Velem? (A fokosához nyul.) De hiszen majd megtáncoztatlak én és elvéetem az italmérési jogodat.

Kocsmáros: Kicsoda?

Öblös: Én la.

Kocsmáros: Ugyan kivel?

Öblös: Kivel? Hát a képviselő urral, te betyár.

Kocsmáros: Csak az a kérdés, hogy nem pofozza-e ki kendet még mielőtt egy vakkantást is tehetne kend.

Öblös: Egem? Hát megbolondultál? Hát nem tudod te marha, hogy én voltam a gróf Witzliputzli Ademár főkertese?

Kocsmáros: Épen azért pofozza ki kendet a Zoltánfalvy Zoltán nagyszégyes képviselő ur.

Öblös: Ember, te meg vagy héberedve! Hát nem tudod, hogy győztünk?

Kocsmáros: Győztünk, de nem a kend páriján, hanem az ellenpárton.

Öblös: (Szédül.) Ne-e-e-m! Ez nem lehet!

Kocsmáros: Már pedig ez így van!

Öblös: Ébren vagyok, vagy álmodom!

Kocsmáros: A jó fene tudja. De a bort amit megivott kend, azt fizesse kend meg, mert...

Öblös: (Szerényebben.) Hát hiszen majd megfizeti a Tisza kegyelmes ur.

Kocsmáros: (Röhögve.) Pff! Cshh! Czezkpff!

Öblös: (Dühösen.) Mit röhögsz!

Kocsmáros: Hát azt, hogy kend Tiszát emlegeti.

Öblös: Azt hát!

Kocsmáros: Pff! Czezkpff! Hiszen Tisza már csak volt, nincs.

Öblös: (Hebegve.) Mi i t? Megörülök. Hamar egy verdung bort!

Kocsmáros: Ott a kut. Jó lesz kendnek a víz is. Kend elaludta a tegnapi napot. Tiszának vége! Az ivásnak is vége. Eljen a 48! A czeokit pedig fizesse ki kend, érti! (Elr egy.)

Öblös: (Kitámolyog a korcsmából, a kuthoz megy és a vödörből akar inni. Miután az imént hallott hírek következtében megöszült, ijedten fordul hátra, mert azt hiszi, hogy egy öreg koldust látott meg a vödör viz tükrén. A kormánypárti kortestnóta jut eszébe és a vödör fölött énekl):

Gróf Witzlipuez a követünk,
Zoltánokat nem követünk
Eljen Tisza és Witzlipuez,
Zoltán innen még ma kifutsz
Ejen a hazal!

(Hirtelen zokogás vesz rajta erőt és sirva énekel tovább:

Nem, nem Öblös, ez nem te vagy,
Mert a víz sosem hazud,
Bukásról beszél a kut.

(Szomorúan folytatja):

Kossuth Lajos azt üzente...

Ez alatt többen körülállják.

Egy asszony: Nini, szegény Öblös!

Egy öreg paraszt: Megverte az Isten. Megörült, mert eladta magát. Hja, más világ van most már, mint tegnapelőtt volt...

Carolus.

IRODALOM.

Ez az édes óra...

Ez az édes óra
Jut-e még eszedbe:
Mikor ráborultam
Fehér ki kezre.
— Jut-e még eszedbe?

Az a mosolygó lány
Tán nem is te voltál,
Aki akkor, egyszer
Szivemre hajoltál.
— Tán nem is te voltál.

Csak egy elszálló kép,
Hogy mindig sirassam,
De szivemhez többé
Soh'se szorithassam.
— Csak mindig sirassam!...

Szaboloska Mihály.

Az orosz forradalom.

A rigai véres napok.

— febr. 3.

A forradalmi hangulat immár átesapott Rigába is, ahol tegnapelőtt óta a város teljesen fel van fordulva, kiütött a munkásforradalom úgy, hogy a lázadók ellen katonákat kellett kirendelni, akik a tömeg közé lőttek, így tehát már megvannak az áldozatok is és Riga utcáin embervér folyt. A forradalom apostolai Szent Pétervárról kerültek ki, akik tegnapelőtt éjjel érkeztek Rigába és sorba járták a gyárakat, ahol felszólították a munkásokat, hogy szüntessék be a munkát. A zavargás másnap folytatódott és a rendőrségnek mégis sikerült elérnie annyit, hogy a zavargók nagy része ha munkába nem is állt, de legalább elesenedett és szép szóval akarták csittítani a tömeget. Még mindig maradtak azonban ezren felül, akik tovább folytatták a zavargást, megtámadták az üzleteket, fosztogattak, raboltak, úgy hogy amikor a tömeg már ismét veszedelmesen kezdett szaporodni, a rendőrség és katonaság egyesült erővel igyekezett őket megfékezni. Megszállották a vasut felé vivő utat és a vasutat is s itt csatlakozott hozzájuk a polittechnikum ifjúsága is, akiket a katonaság feltűzött szuronyal akart visszatartani és nem akarták őket a Duna hidján áteresztetni.

Ezek azt mondták, hogy a kormánynak akarnak egy kérvényt beadni, azonban a katonaság nem eresztette őket tovább, mire ezek elővették revolvereiket és lövöldözni kezdtek. Erre aztán a katonák, akiknek még a tulsó oldalról is érkezett segítségük, sortűzet adtak, úgy, hogy a zavargók teljesen a katonaság közé voltak ékelve a hidon. A szorongatott tömeg nem tudott semerre sem menekülni, így igen sokan beleugráltak a hidról a vízbe, s közülük számosan ott lelték halálukat, míg a hidon maradtakat a katonaság sortűze tizedelte meg, úgy, hogy az utcákat a sebesültek és holtak egész tömege borította.

A zavargásnak eddig 37 ha ottja van, míg a kórházakban 60 súlyosan s besültetet ápolnak. Kööttük igen sok asszony, gyermek és tanuló van. Egy rendőrtiszt és több katona is meg halt. A politechnikumra fekete zászlót tűztek ki és egyes csoportok „Halál a gyilkosokra!” kiabálással vonulnak végig az utcákon.

A császár a munkásokhoz.

Miklós császár Czarskoje Szelóba kastélyában kihalgatáson fogadta a szt. pétervári gyárak és munkások 84 tagu küdöttiségét, akiket a pénzügyminiszter és Trepov főkörmányzó kísért a császár elé. A császár környezetében voltak Mihailovics és György nagyherceg, a császári ház minisztere és a palota-parancsnok. A küdöttiség tagjai meghajoltak a császár előtt, ki e szavakkal üdvözölte őket:

— Jó napot gyermekeim! Mire a megjelentek:

— Jó egészséget felségednek! üdvözléssel válaszoltak. A császár erre a következő szavakat intézte a küdöttiséghez:

Ide hivattalak benneteket, hogy szavaimat szamból hallhassátok és társaitokkal közölhessétek. Azért került a dolog a sajnálatos eseményekre, a zavarok elkerülhetetlen következményeire, mert elcsábítottatok magatokat hazánk árulóitól és ellenségeitől és megfélemlítettétek magatokat, mikor ezek felszólítottak benneteket, hogy szükségleteitekre vonatkozólag kérést intézzetek hozzám. Ezek az emberek ezzel zendülést idéztek elő ellenem és a kormányom ellen, kényszerítve benneteket arra, hogy a munkát olyan időben hagyjátok abba, amidőn minden oroszoknak dolgoznia kell, hogy nyakas ellenségünket legyőzhessük.

Sztrájkok és zendülő tüntetések a tömeget mindig rendezavarásra csábítják, melyek ismét kényszerítik a hatóságokat és kényszeríteni fogják a fegyveres erő alkalmazására, minek következtében ártatlanok esnek áldozatul. Tudom, hogy a munkás élete nem könnyű. Sokat kell szervezni és javítani. De legyetek türelmekkel, magatok is tudjátok, a mesterekkel szemben igazságosnak kell lenni és tekintettel kell lenni ipari viszonyainkra. De én elém, lázongó tömeg utján terjesztek igényeiteket — gonoszított. A munkások java iránt való gondoskodásomban intézkedni fogok, hogy minden lehető megtegyek sorsuk javítására, hogy biztosítsam nekik a törvényes utat, melyen kívánásaik megvizsgálhatók. Bizom a munkások törvénytisztelő érületében, irántam való hűségében és megbecsülésében büneiket. Térjete vissza munkáitokhoz és tegyétek meg társaitokkal együtt kötelességeiteket, amihez Isten segítségét kérem.

E szavak után felszólította a császár a munkásokat, hogy mindazt, amit mondott nekik, közöljék társaikkal és megígérte nekik, hogy ígéreteit irásban is közli velük. Erre a munkások elhagyták a palotát és a templomba mentek, ahol imádságot mondtak és szentelt gyertyákat ajándékoztak. Majd a czarskojoszeli régi liceumba vezették őket, hol ebédet kaptak. Az egyik munkás társai hurrá kiáltásai közt mondott pohárköszöntőt a császárnak. Fél órák múlva a munkások kocsin mentek az udvari pavilonba, majd innen vasuton tértek vissza Szt.-Pétervárra.

REGÉNYCSARNOK.

A Tökölly-uralád őse.

Irta: Vértési Arnold.

Mikor már nagyon meggazdagodott Tökölly Sebestyén nagyszombati polgár, ur szeretett volna lenni, előkelő főúr, aki a

saját várában lakik, akinek jószágai, falai, jobbágysai vannak.

Nemeslevelet már kapott a királytól. Miért ne adna ő felsége ilyen hű alattvalójának, aki annyiszor kíségette ő felségét, ha pénz kellett a zsold elmaradása miatt zúgolódó hadaknak? Hiszen nemrégén is tizezer forintért vállalt kezességet a katonaság számára vett borokért debreczeni kereskedőknél, kik nem akartak hitelezni sem Rudolf császár ő felségének, sem magyarországi helytartójának, Ernő főhercegnek.

A nemeslevél hát már megvolt. Csak a kassai érkeztét is szerkesztett hozzá valami élélményes literátus ember vitélő hősökkel, akik már Mátyás király idejében jeleskedtek. Csak, donatió kellett volna, valami szép uradalom, várkastély, falukkal.

Nem bánta volna Tökölly Sebestyén uram, ha pénzért adja is ő felsége, nem ingyen, csak adjon. Vagy legalább engedje meg ő felsége, hogy vehessen egyet valamelyik elad sodott főúrtól.

Itt lett volna mindjárt a Vöröskő vára, a Thurzók jószág, melyet Fuggerék bírtak zálogban. De Rudolf császár nem egyezett bele, hogy Tökölly Sebestyén azt megszerezhesse. Nem, Vöröskőt semmiképp, de mást nem bánja ő felsége, sőt még pénzzel is segíti, ha kell.

Akkor vetette a szemét Tökölly Sebestyén uram Késmárkra Ruber generális, a király kassai főkapitánya, aki épp ugy adogatott kölcsönt magyar uraknak, mint a nagyszombati polgár, Tökölly uram, 1579-ben nagyon megszorult pénz dolgában. A császár már sokkal tartozott neki s nem akart fizetni, a katonák pedig fenyegetőztek, hogy szanaszét mennek, ha nem kapnak zsoldot, Ruber hát negyvenkétezer forintért zálogba adta Tökölly uramnak Késmárkot és Savnikot a hozzá tartozó javakkal, amelyeket maga is zálogban bírt Laszky Alberttől.

Tökölly uram mint élélményes kalmár rögtön látta, milyen jó fogás ez. Tudta, hogy Ruber sohasem kapja meg ő felségtől a pénzt, amit saját zsebéből a katonaságra költött. Mert Rudolf császár bőkezű ugyan, ha valami ritka szép órát, valami régi pénzt, vagy valami titkos alchimista szert kínál nekik, de adós marad, ha másra kell a pénz. Ruber nem tudja hát soha visszafizetni Tökölly uramnak a 42 ezer frtot.

Az is bizonyos, hogy a préda Laszky Albert ur, aki elköltené Dárius kincsét, szintén nem fog soha olyan állapotba jutni, hogy visszaválthassa Késmárkot és Savnikot s ha még egy kis pénzt kínál nekik az eladósodott főúrnak, eladja az még a menyébi jussát is.

Tökölly Sebestyén uram hát hamarosan Becsben termelt, ahol Laszky Albertet nagyon szorongatták már a hitelezői. — Nagy szó volt az, amivel a gazdag nagyszombati czivis bekopogtatott. Még 18 ezer frtot ad a zálogba vett Késmárkért és Savnikért, de ugy, hogy ha Laszky Albert ur 3 év alatt vissza nem fizeti az egész zálogos summát, a hatvanezer frtot, akkor az összes szepesi jószágok Tökölly-Sebestyén uraméi lesznek örök jussal.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 138. Bérlet 101-ik szám (B)

Ma pénteken, 1905. évi február hó 3-án:

A boldogság.

Vigjáték 3 felvonásban.

Holnap, szombaton, 1905. évi február hó 4-én

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly.

M. A. Vasutak menetrendje

1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő	6.	p.	
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u.	3	50	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31	
P.-Ladány Nagyv. felé minden kedd	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	08	
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u.	8	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este	6	41	
Csak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este	7	56	
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel	2	59	
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	09	
Csak Szatmárig	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé	reggel	8	12	
Miskolc—Kassa felé	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyhásiig	d. u.	2	10	
	m. áll. vasutól	reggel	5	56
	vásártérről	reggel	5	44
	m. áll. vasutól	d. e.	8	09
	vásártérről	"	8	16
	m. áll. vasutól	"	11	07
	vásártérről	"	11	16
Hajduböszörmény—B.-Sz.-Mihály felé	m. áll. vasutól	d. u.	12	11
	vásártérről	"	12	21
	m. áll. vasutól	"	4	25
	vásártérről	"	4	38
	m. áll. vasutól	este	6	46
	vásártérről	"	6	56
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel	4	36	
Füzes-Abony felé vásártérről	"	4	56	
Óhat-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u.	4	49	
Óhat-Kócs—Polgár felé vásártérről	"	4	28	
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel	9	36	
Derecske—Nagy-Léta felé	"	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este	6	40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel	5	45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este	9	35

Budapestől Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel	7	26
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	—
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este	7	06
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező sz.-mv.	"	9	15
P.-Ladányig gyorsvonat átállítással	d. u.	12	08

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u.	3	29	
Budapest—Nagyvárad felől	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel	2	24	
Budapest Nagyvárad felől	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól motor menet	"	5	08	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	"	7	26	
Csak Szatmáról (gyorsvonat)	"	8	46	
Csak Szatmár felől	d. e.	11	37	
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u.	8	56	
Csak Máramarossziget felől	este	10	11	
Máramarossziget—Szatmár felől	"	6	40	
Csak Szatmár felől	reggel	7	30	
Kassa—Miskolc felől	d. e.	1	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este	7	50	
Kassa—Miskolc felől	d. u.	8	48	
Csak Nyiregyhási felől	reggel	7	38	
	vásártérről	reggel	7	32
	m. áll. vasutól	"	7	40
	vásártérről	d. e.	11	13
	m. áll. vasutól	"	11	22
	vásártérről	d. u.	1	45
B.-Sz.-Mihály—H.-Böszörmény felől	m. áll. vasutól	"	1	52
	vásártérről	"	3	37
	m. áll. vasutól	"	8	24
	vásártérről	este	6	06
	m. áll. vasutól	"	6	12
	vásártérről	"	9	50
	m. áll. vasutól	"	9	57
Füzes-Abony felől vásártérről	d. u.	3	34	
Füzes-Abony felől m. áll. vasutól	"	5	35	
Óhat-Kócs—Polgár felől vásártérről	reggel	7	44	
Óhat-Kócs—Polgár felől m. áll. vasutól	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől	"	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	8	18	

Apró hirdetés...

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozásokra postaiszolgálatunk, ha a szükséges postabélyeg beérkezik, apró hirdetések előre fizetendők.

KIADÓ lakás. Mester-utca elején Bundi-utca 4. sz. alatt egy egészen újonnan épült magas földszintes utcai lakás, mely áll felül 4 szoba, egy előszoba, alól 2 nagy világos pincze szoba, egy sötét pinczéből. Kiadó május 1-től. Értekezhetni ugyanott.

1 liter

Borhegyi borvíz

8 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utóda Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

A Debreceni hitelbank Részvénytársaság

folyó évi február hó 1-én megkezdte működését.

Kölcsönöket nyújt:

váltókra, kölcsönvevényekre, értékpapírokra, árukra.

Óvadékkölcsönöket ad:

bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzalog- és törlesztéses

(amortizációs) kölcsönöket engedélyez fő birtokokra és házakra a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket

betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamattal melletti kamatozás mellett.

Vesz és elad:

mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat

ilyenek vételére vagy eladására és minden a bankszakmába vágó ügyletek kötésére.

Üzleti helyiség: Széchenyi-utca
1. sz. I. emelet.

Az igazgatóság.

Az általánosan elismert kitűnő

Mohai Ágnes

természetes magyar ásványvíz mely a külföldi Gies-hüblit legjobban pótolja, főraktára:

MÁYER JENŐ

fűszer- és csemege üzletében.
Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
utca sarok.

1 literes üveg 19 kr.

1/2 " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

Alkalmi vétel folytán

míg a készletből tart — az alanti bámulatos olcsó árban ajánljuk a következőket:

Egész finom férfi ingek 1 forint 10 krtól.

Férfi és fiu kalapok 80 krtól.

Női, férfi és gyermek meleg öltő ruhák

45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári blouzek, alsó és felső ruhák, kosztümök, miederek, női é férfi bőrkeztük, 80 krtól.

Kitűnő minőségű férfi és női cipők, sár-czipők (kalosnik) eddig még nemlétezett olcsó árakon.

Valódi vászon női fehéreneműek fél áron
Gallér 10 kr., kézelő 15 kr.

Székely Jenő és Tsa utóda.

Piacz-utca 48.

A NAP

POLITIKAI NAPILAP

kora reggel, valamennyi napilap megelőzésével, érkezik az összes vidéki városokba.

Hazafiság!

Emberszeretet

Műveltség!!

Teljes politikai függetlenség!!

Önálló vámterület!

Magyar ipar!

A NAP

A legnépszerűbb és a legolcsóbb ellenzéki lap.

FELMÉRŐ SZERKESZTŐ:
BRAUN SÁNDOR.

FŐMUNKATÁRSÁK:
ÁBRÁNYI EMIL,
dr. VAZSONYI VILMOS.

Egy szám = ára = **2 kr.**

Előfizetés:
Egy hónapra 1 K 40 f
Negyedévre 4 K — f
Kiadóhivatal: Rókk Szilárd-u. 9.

Magyarság!

Demokrácia!!

Szabadelvűség

Harc a párturalom ellen.

Harc az ereszak ellen.

Kitűnő értesülések.
Modern, friss,
elmés újság!!

Bizunk a közönségben. • A közönség bizzik bennünk.

• Tessék mutatványszámot kérni! •

• Tessék előfizetni! • Tessék előfizetni! •

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.
gyógyszertárában
DEBRECZEN,
Főter 31. szám.